

Turun rannikon tulvariskien hallintasuunnitelmaehdotuksen kuuleminen Yhteenveto lausunnoista ja kannanotoista sekä niiden vastineet

1 Tausta

Kuuleminen ehdotuksesta Turun rannikon tulvariskien hallintasuunnitelmaehdotukseksi järjestettiin 2.11.2020 – 14.5.2021. Hallintasuunnitelmaehdotus liiteasiakirjoineen olivat nähtävillä osoitteessa www.ymparisto.fi/vaiikutavesiin ja suunnitelmaa koskevan alueen kuntien verkkosivuilla.

Tulvariskien hallintasuunnitelmien ja tulvakarttojen laatiminen nimetyille merkittävillä tulvariskialueille perustuvat lakiin (620/2010) ja asetukseen (659/2010) tulvariskien hallinnasta sekä lakiin viranomais-ten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (ns. SOVA-laki 200/2005).

2 Lausunnot ja kannanotot sekä vastineet niihin

Varsinais-Suomen ELY-keskus pyysi yhteensä 9 viranomaistaholta lausunnot kuultavana olevista asiakirjoista. Määräaikaan mennessä tuli 8 lausuntoa. Kansalaisten ja yhteisöjen antamia kannanottoja ei tullut lainkaan. ELY-keskus on käsitellyt kaikki lausunnot ja yhteenveto lausunnoista vastineineen on esitetty alla:

Nro	Lausunnonantaja	Lausunnossa esitetyt kannanotot
1	Paraisten kaupunki	Paraisten kaupungin mukaan Paraisten keskusta-alue pitäisi ottaa mukaan tulvariskitarkasteluun, sillä ydinkeskusta on alavaa ja keskustan läpi kulkee kanava, joka tulviessaan voi aiheuttaa huomattavaa vahinkoa Paraisten ydinkeskustassa.
	<i>Vastine</i>	Ei tarvetta muutoksiin suunnitelmassa. Mahdolliset uudet tulvariskialueet käsitellään seuraavalla suunnittelukierroksella tulvariskien alustavan arvioinnin yhteydessä.
2	Varsinais-Suomen liitto	Varsinais-Suomen liitto toteaa tulvaryhmän toimineen hyvin, ja toteutaneen hyvällä esimerkillä valtion ja alueellisen tason yhteistoimintaa sekä tieto- ja asiantuntijayhteistyötä. Liitto toteaa, että esitetyt toimenpiteet ovat linjassa liiton muiden suunnitelmien ja tavoitteiden kanssa ja toimenpiteiden toteutus on arvioitu, vastuutettu ja priorisoitu toimenpidekohtaisessa taulukossa selkeästi ja tarkoituksenmukaisesti. Liitto korostaa, että meri- ja rannikkoalueiden suunnittelussa ja kehittämisessä tulee kokonaisvaltaisesti arvioida ranta-alueiden riskit myös merkittävien tulvariskialueiden rajausten ulkopuolella. Lisäksi on huomioitava eri tulvatilanteiden kerrannaisvaikutukset sekä viestinnässä se, että suurin osa tulvariskialuerajauksen sisällä olevasta maa-alasta ei ole tulvariskialuetta.
	<i>Vastine</i>	Lisätään kuvan 1.2 tekstin loppuun sulkeisiin: (Rajauksen sisällä olevasta maa-alasta vain osa varsinaista tulvariskialuetta)

3	Turun museokeskus	<p>Museokeskuksen mukaan tulvavaarakarttojen perusteella voi nähdä, että Ruissalon itäpään kesähuvilat sekä Ruissalon telakka ja Turun linnan seutu kuuluvat riskialueelle ja ovat kulttuurihistoriallisesti merkittävimmät kokonaisuudet. Alueella sijaitsee myös museokeskuksen hallinnoimia kohteita. Selostuksessa on tiedostettu, miltä osin tulvasta olisi vaingollinen seuraus kulttuuriperinnölle.</p> <p>Museokeskus toteaa, että laadittu ehdotus on yksityiskohtainen ja selkeä, ja siinä on riittävästi tuotu esille myös tavoitteet kulttuuriperinnön suojelemiseksi tulvariskiltä.</p>
	<i>Vastine</i>	Ei tarvetta muutoksiin suunnitelmassa.
4	Turun kaupunki, kaupunkiympäristötoimiala	<p>Suunnitelmassa on kattavasti kerrottu tulvariskien arviointiprosessista ja tavoitteista. Myös toimenpiteitä ja niiden vaikuttavuutta on käsitelty hyvin.</p> <p>Suunnitelmassa on esitetty tulvasuojelutoimenpiteitä, joille on määritelty päävastuutaho ja toteutukseen osallistuvat tahot. Kunnille on osoitettu useita toimenpiteitä. Näistä osa liittyy tulvien huomioimiseen suunnittelussa ja luvissa ja osa on käytännön toimenpiteitä, joita tulvatilanteessa tulee tehdä. Tällaisia ovat esimerkiksi tulvavedestä varoittavien merkkien vieminen maastoon ja vaarassa olevien kohteiden suojaaminen. Toimenpiteiden toteuttamista helpottaisi erittäin paljon se, että kohteet olisi esitetty kartalla. Kuntaorganisaatio on laaja ja toteuttavia tahoja on monia. Mitä konkreettisemmin ja selkeämmin toimenpiteet on esitetty, sitä todennäköisemmin ne tulevat huomioituksi ja suunnitelman tavoitteet saavutetuksi.</p>
	<i>Vastine</i>	Toimenpiteiden esittäminen kartalla lausunnossa esitetyn mukaisesti on hankalaa, koska valtaosaa toimenpiteistä ei voi kohdistaa tiettyyn pisteeseen ja tulvan harvinaisuudesta riippuu, mitkä alueet ja riskikohteet (mm. tieosuudet ja muut rakenteet) ovat kulloinkin tulvan leviämisalueella. Tulvakarttapalvelussa (www.ymparisto.fi/tulvakartat) on kuvattu havainnollisesti eri toistuvuuksilla tulva-alueella olevat riskikohteet ja hallintasuunnitelmaan lisätään tekstiä tähän liittyen asian selventämiseksi. Asiasta käydään keskustelua erikseen lausunnonantajan kanssa.
5	Varsinais-Suomen ELY-keskus / SOVA- viranomainen	<p>ELY-keskus katsoo, että hyvin jäsennelty ympäristöselostus on laadittu asianmukaisesti ja se täyttää SOVA-lainsäädännön sisältövaatimukset.</p> <p>Suunnitelma-alueen ympäristön ominaispiirteet, nykytila ja ongelmat on selostuksessa kuvattu niukasti, mutta suunnitelman luonne huomioiden riittävästi. Suunnitelmasta kuuleminen ja osallistaminen on järjestetty asianmukaisesti. Myös seurannan järjestämisen voidaan katsoa olevan riittävä. Suunnitelman vaikuttavuutta lisää toimenpiteiden priorisointi ja vastuutahojen nimeäminen toimenpiteiden toteuttamiselle.</p>

		<p>Ympäristöselostuksessa esitettyä Natura-alueiden esiarviointia on syytä tarkentaa. Arvioinnissa tulee kuvata mahdollisesti uhattuina olevat luontoarvot ja toimenpiteiden vaikutuksille alttiit piirteet tai ominaisuudet, jotka liittyvät alueen luontoarvoihin ja niiden toimintaan.</p> <p>Ympäristöselostuksen lopussa on esitetty yhteenveto selostuksen sisällystään sekä arvio ohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden vaikutusten arviointiin liittyvistä epävarmuuksista. Epävarmuustekijöinä voitaisiin mainita myös toimintaympäristön mahdolliset muutokset (alueiden käyttö) sekä se, panostetaanko suunniteltuihin toimenpiteisiin riittävästi.</p> <p>Ympäristöselostus on paikoin viimeistelemätön, mikä ilmenee esim. tekstissä käytettyjen kirjasintyyppien vaihteluna sekä ylimääräisinä rivinväleinä. Lisäksi varsinaisen suunnitelman kappaleessa käytetään ristiriitaista kuvausta, millaista tulvaa tarkastellaan, kun arvioidaan, kuinka monta asukasta asuu alavalla alueella. Sanallisen kuvauksen mukaan tarkastellaan harvinaista tulvaa (1/100a), mutta suluissa on erittäin harvinaista tulvaa kuvaava tunnusluku (1/250a).</p>
	<i>Vastine</i>	<p>Lisätään ympäristöselostukseen tulvariskialueen läheisten Natura-alueiden kartta ja kuvataan, millaisia luontoarvoja lähimmissä Natura-kohdeissa on uhattuna mahdollisten tulevaisuudessa toteutettavien hankkeiden osalta.</p> <p>Lisätään ympäristöselostukseen myös arvioinnin epävarmuustekijät -luokan lausunnossa esitetyt lisätekiöt ja korjataan ympäristöselostustekstin ja varsinaisen suunnitelmatekstin virheet.</p>
6	Väylävirasto	<p>Suunnitelluissa toimenpiteissä tulee aina turvata hallitun hulevesien ja muun kosteuden poisto tien ja radan rakenteista. Toimenpiteet tulisi suunnitella siten, etteivät ne merkittävästi vaikuttaisi tien- tai radanpidon kustannuksiin.</p> <p>Tulvariskien hallintasuunnitelmaehdotusten vahinkokustannusten laskennassa on huomattu joiltakin osin kehittämistarvetta. Kustannukset eivät aina lisääntyneet eri tulvaskenaarioissa loogisesti tulvatilanteen pahentuessa ja liikennehäiriöiden lisääntyessä. Myös vahinkokustannukset itsessään ovat joissakin tapauksissa alimitoitettuja. Arvioinnissa ei ole otettu huomioon mahdollisia kustannusvaikutuksia vesiväylien tai niihin kuuluvien laitteiden vahinkoihin.</p> <p>Meritulvien vaikutuksia meriliikenteeseen ja satamien toimivuuteen on eri alueiden tulvariskien hallintasuunnitelmissa käsitelty hyvin vaihtelevasti. Satamatoimintojen mahdollinen merkittävä häiriintyminen muodostaa riskin elinkeinoelämän tuonti- ja vientikuljetuksille merikuljetusten häiriöiden vuoksi. Myös tulvien aiheuttamat mahdolliset sähkökatkot ja muut järjestelmien häiriöt voivat aiheuttaa merkittäviä häiriöitä alusliikenteeseen. Tällaisilla häiriöillä voisi olla huomattavia alueellisia vaikutuksia eri toimintoihin ja tiettyjen tuotteiden saatavuuteen. Lisäksi monissa satamissa käsitellään ja varastoidaan ympäristön kannalta haitallisia aineita, joiden</p>

		mahdollinen leviäminen ympäristöön muodostaisi merkittävän ympäristöriskin. Näiden syiden takia tulvariskien hallintasuunnitelmissa tulee varmistua siitä, että meritulvien mahdolliset vaikutukset satamien ja meriliikenteen toimintaan on tarkasteltu riittävällä tasolla.
	<i>Vastine</i>	Ei tarvetta muutoksiin suunnitelmassa, koska satamatoimintojen tulvariskejä on kuvattu lausunnossa esitetyllä tavalla.
7	Varsinais-Suomen ELY-keskus / L-vastuualue	Turun rannikkoalueen hallintasuunnitelmaehdotuksessa on esitetty tavoitteeksi, että maantiet ja tärkeimmät kadut ovat liikennöitävissä 1/250a tulvan aikana. Merkittävin maantieverkon kohde, jonka parantamisessa tulvariski tulee ottaa huomioon, on E18 / kantatie 40 eli Turun Kehätie Raisionlahden kohdalla. Yleissuunnitelma Turun Kehätien parantamisesta Raision ja Naantalin välillä on hyväksytty 2020 ja tiesuunnitelman laadinta aloitettu 2021. Suunnitelmassa pyritään tulvariskin poistumiseen tietä korottamalla. Tavoitteena tulvariskien hallintasuunnitelmassa on, että liikenneyhteydet eivät katkea erittäin harvinaisella tulvalla. Varsinais-Suomen ELY-keskus kannattaa tavoitetta. Tavoitteiden toteutumiseen vaikuttaa kuitenkin mm. käytettävissä oleva rahoitus ja ympäristöolosuhteet.
	<i>Vastine</i>	Ei tarvetta muutoksiin suunnitelmassa. Raisionlahden alueen tiestö ei kuulu Turun rannikon hallintasuunnitelma-alueeseen.
8	Varsinais-Suomen ELY-keskus / E-vastuualue	Ei huomauttamista hallintasuunnitelmaehdotukseen.
	<i>Vastine</i>	Ei tarvetta muutoksiin suunnitelmassa.

3 Jatkoimenpiteet

Tulvariskien hallintasuunnitelman ja ympäristöselostuksen viimeistelyssä otetaan huomioon edellä esitetyt lausunnot Turun rannikon tulvaryhmässä sovittavalla tavalla.

Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyy joulukuussa 2021 tulvaryhmien kuulemispalautteen perusteella viimeistelemät hallintasuunnitelmat.

Varsinais-Suomen ELY-keskus